

Da, chiar dacă voi fi acuzată că n-am înțeles nimic din piesă, eu susțin că *După ploaie* e o piesă falsă, un eseu deștept, nu zic ba, în marginea căruia se mai pot scrie alte zeci de eseuri eminente, dar atât. De unde și o bună parte din nereușita spectacolului. Decorul nu și-a propus nimic mai mult decât a sugerat autorul, iar costumele subliniază limpede o sobrietate impusă de firmele lumii moderne, angajaților pe care-i dorește trași la șapirograf: curați, eleganți, sobri, deștepți, disciplinați, fideli, devotați intereselor firmei, prezenți, dacă se poate, zi și noapte pe baricade pentru binele și prosperitatea patronilor. Adică roboți perfecți, fără viață personală, fără identitate bine definită...

Dacă ar fi avut inspirația să nu lipească la sfârșit acea apariție stânjenitoare a îngerilor, aș putea spune că spectacolul ar fi salvat chiar, în parte cel puțin, un final al piesei care chiar nu știu pe cine ar fi interesat.

Am avut norocul să călătoresc spre București, a doua zi după premieră, cu Claudiu Goga și, vreme de câteva ceasuri să pălăvrăgim, cum numai în tren se poate, despre teatru, desigur, și despre spectacol. Multe am înțeles eu atunci din neajunsurile colaborării unui regizor invitat cu o trupă care...dar nu este cazul să spun chiar totul aici. Poate cândva, însă, într-un articol special dedicat... „arzătoarei cestiuni,” n-ar strica să vorbim.

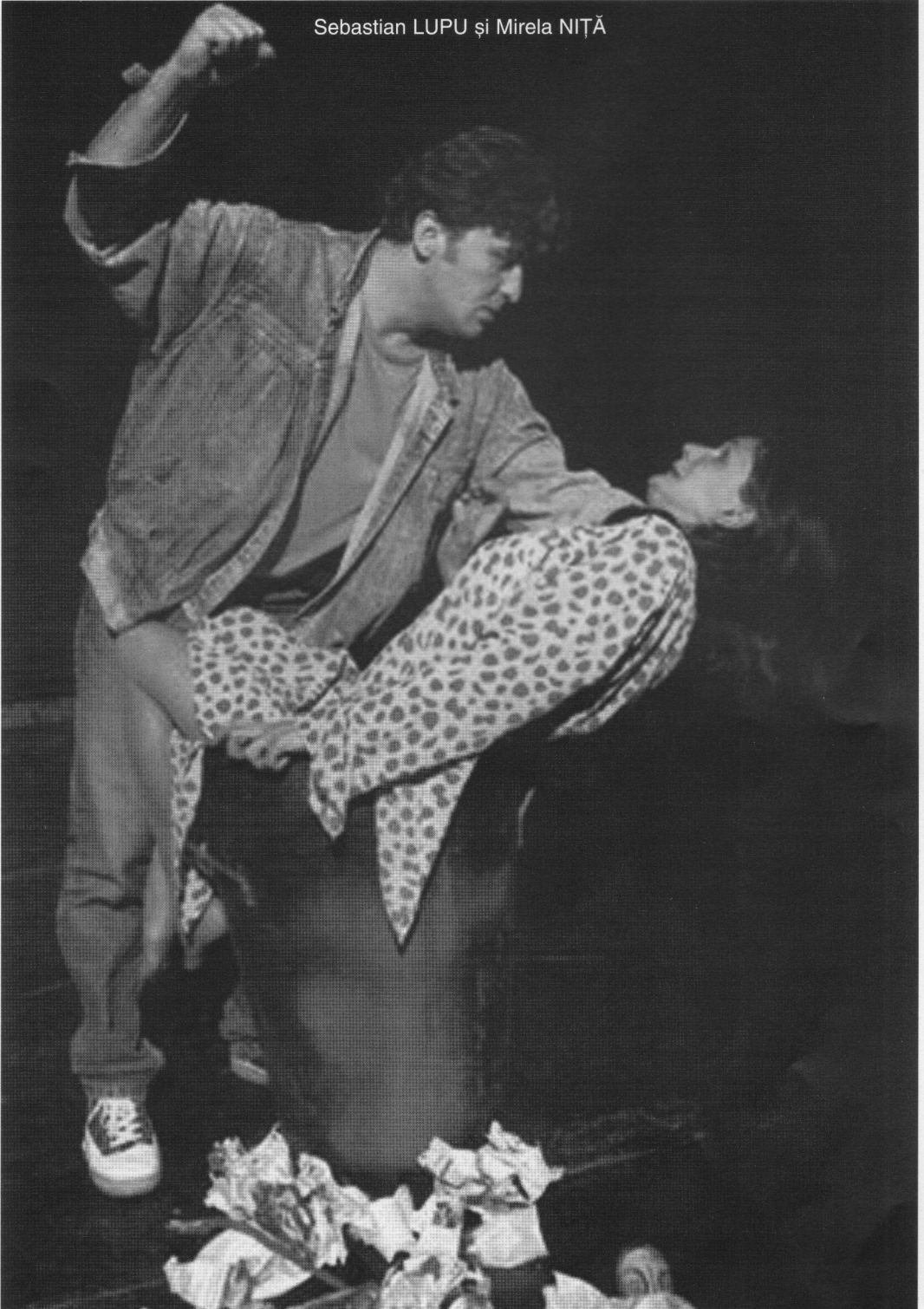
P.S. După ce am văzut recitalul admirabilului actor Nicolae Urs de la Teatrul Nottara cu *DESPRE EFECTUL DĂUNĂTOR AL TUTUNULUI*, mă gândesc serios dacă nu cumva m-a convins el singur mai abitir să mă las de fumat, decât efortul unei întregi trupe de a mă convinge că o țigară, un pachet sau zece îmi pot aduce mult râvnita liniște... Deh, fumuri...Mai ales că eu nu sunt fumătoare...

Teatrul de Stat Oradea, Trupa „Iosif Vulcan” – După ploaie de Sergi Belbel.
Traducerea: Delia Prodan. Regia: Claudiu Goga. Scenografia: Ramona Ingrid Macarie.
Light design&coloana sonoră: Claudiu Goga. Cu: Ioana Dragoș Gajdo, Adela Lazăr, Angela Tanko, Elvira Platon Rîmbu, Suzana Macovei, Petre Ghimbășan, Sebastian Lupu, Andrian Locovei, Mirela Niță Lupu, Mihaela Gherdan, Lucia Rogoz, Ion Ruscuț, Pavel Sârghi. Data premierei: 23 septembrie 2006.

Singurătate și disperare

În toamna lui '84, publicul orădean aplauda frenetic, iar juriul acorda trei premii importante unui spectacol cu o piesă sovietică, deși românii se cam săturaseră de sovietici, mai ales de comunismul lor și poate, prin asimilare, și de dramaturgia lor, excesiv impusă în anii aceia. Era vorba de spectacolul prestigiosului Teatru Bulandra cu piesa *Într-un parc pe o bancă...* de Aleksandr Ghelman prezentat la ediția a șasea a „Săptămânii teatrului scurt”. Spectacolul a fost distins cu un premiu pentru spectacol și cu două premii de interpretare ce reveneau celor doi actori, Victor Rebengiuc și Luminița Gheorghiu, remarcabili în rolurile celor două personaje ale piesei. Peste foarte puțină vreme – fiindcă se afla deja în repetiții – Teatrul din Oradea oferea publicului propria sa premieră cu aceeași piesă; și, de unde unii se îndoiau de succesul ei după spectacolul bucureștean, n-a fost deloc așa: spectacolul pus în scenă de Sergiu Savin (semnatar și al scenografiei) cu actorii Cristina Șchiopu și

Sebastian LUPU și Mirela NIȚĂ

Ion Măinea s-a bucurat de un binemeritat succes, întrunind azeziunea unui public numeros de toate vârstele (a avut peste 60 de reprezentății) și o bună primire din partea criticii. Ce-i drept, cei doi actori au jucat admirabil, completându-se fericit unul pe altul, într-un recital actoricesc de zile mari.

În iarna anului 1998, doi tineri actori, dornici să lucreze ceva pe lângă programul teatrului, l-au rugat pe maestrul Ion Măinea să reia, cu ei de data aceasta, spectacolul **Într-un parc pe o bancă** despre care auziseră... Zis și făcut: spectacolul s-a jucat o stagiune întreagă și a fost o experiență benefică de ambele părți.

Cei doi actori, Mirela Niță și Sebastian Lupu, soț și soție, au traversat de atunci nu puține experiențe de viață și desigur profesionale, au devenit părinții a doi copii, au jucat sub îndrumarea unor regizori importanți ca Mihai Măniuțiu, Alexandru Dabija, Alexander Hausvater, Victor Ioan Frunză... iar faptul că s-au gândit să reia spectacolul – de data asta în Sala Studio – ni s-a părut tuturor un lucru firesc.

Ne-am dus, așadar, să-i revedem, după opt ani, și am consemnat spectacolul ca o producție aproape nouă: un spațiu de joc diferit a schimbat întrucâtva mișcarea, accentuând unele scene ce presupun apropierea de public și, mai ales de partener...

Eram curioasă dacă și cât mai „prinde” piesa la publicul de azi. Sala Studio era arhiplină, o parte dintre doritori au plecat nemulțumiți acasă, fiindcă nu mai era nici un locșor și locuri în picioare nu se dau, din lipsă acută de spațiu... Era duminică seara și cei respinși au plecat dezamăgiți că nu pot vedea spectacolul...

Cei prezenți, în schimb, au ascultat și au privit cu sufletul la gură povestea acestui ciudat cuplu dintr-o lume comunistă, și sovietică pe deasupra, și care, cum se vede, nu este chiar de tot străină tineretului: o mai știe din citite și din auzite. Au râs, când situațiile impuneau râsul, au lăcrimat, domnișoarele cele mai sensibilabile, la suferințele reale ale femeii păcălite, au participat la întortocheatele lămuriri și la minciunile în lanț ale bărbatului pus pe cuceriri superficiale, în fine, s-au amuzat copios la scenele hazoase în care, furioasă, tânăra femeie îl cotonogeste pe craiul din parc...

Piesa lui Ghelman este, mi-am dat din nou seama, foarte bine scrisă, emoția e gradată cu știință, poveștile acestui Münchhausen sovietic sunt din ce în ce mai gogonate, iar furia crescândă a femeii se îndreaptă deopotrivă spre bărbatul care a înșelat atâtea femei, dar și pe ea însăși, o credulă adusă la disperare de teama singurătății și a lipsei de perspectivă, într-o lume care oferă mereu și mereu vise și iluzii, dar niciodată fericire.

Există multă tristețe în piesă, cum există și destul haz, fie el și de necaz, dar și o undă fină de poezie tipic slavă, ceva nostalgic, cum numai rușii știu să povestească în scrierile lor. Experimentatul actor Ion Măinea, aici în calitate de regizor, a exploatat cu știință, dar și cu discreție, în spectacol, filonul poetic, lăsând destul loc și liniei triste dar și umorului și ironiei care fac sarea și piperul spectacolului. Actorul Sebastian Lupu a creat un personaj mult mai nuanțat acum, Fedea al său arătând numeroase fețe, toate foarte diferit creionate și ca ton și ca descriere interioară. El este când tandru, când drăgăstos, capabil să stoarcă lacrimi când își povestește viața chinuită lângă holera – asta fiind soția pe care, cică n-o mai iubește de mult – când agresiv, chiar mitocan și gata să sfășie... apărând o căsnicie și onoarea așa-zisei sale familii. E când plin de bani, lăudăros că poate cumpăra orice, când o lichea zgârcită și calculată... Este, la urma urmei, produsul degradat al unei societăți demagogice și degradate și ea, desigur, care a promis, a tot promis – păcălind – marea cu sarea, dar n-a oferit în realitate nimic... decât o mare, o imensă minciună.

Actorul este mereu prezent și foarte atent la partenera de joc, trimițând prompt replica, exact ca într-un reușită partidă de șah. Îi răspunde, cu aplomb și destulă

siguranță, actrița Mirela Niță, nu foarte inspirat îmbrăcată și coafată, dar sigură pe ea și foarte convingătoare mai ales în scenele de forță, în care devine agresivă, o leoaică ce știe la o adică să se apere. De fapt, nu vrea să se apere, ci, o vedem în final, cerșind, indiferent de prețul umilitor, o clipă de tandrețe, chiar dacă aceasta se bazează pe un lung șir de minciuni.

Mai ezitantă ni s-a părut în momentele de duioșie, dar a recuperat la capitoul mișcare scenică – talentul ei coregrafic ajutând-o să-și compună o mișcare excelentă pe tot parcursul spectacolului, mai ales că spațiul de joc nu este foarte generos.

Un spectacol – adevărat recital actoricesc și desigur un exercițiu profesional mai mult decât util – la care se aplaudă minute în șir este, trebuie să recunoaștem, un lucru pozitiv, mai ales acum când se comit destule spectacole așa-zise experiment, care, de cele mai multe ori se pot juca puțin, din lipsă de audiență... Cât privește dorința unor actori de a lucra neîncetat, chiar și în afară de Programul mare al instituției, este lăudabilă, fiindcă cei mai mulți își caută de lucru (salariile fiind mici) dincolo de scenă, ba uneori chiar foarte departe de ea...

Teatrul de Stat Oradea, Trupa „Iosif Vulcan“ – Într-un parc... pe o bancă de Aleksandr Ghelman. Traducerea: Tudor Steriade. Regia și scenografia: Ion Măinea. Cu: Mirela Niță (Vera), Sebastian Lupu (Fedea). Premiera: 10 noiembrie 2006.

*O promisiune doar în parte onorată:
la o comedie se râde... se râde... se râde...*

George Banu spune undeva că o cronică de teatru trebuie să fie ca o scrisoare de dragoste, cu alte cuvinte, tandră, duioasă, sinceră, da, mai ales sinceră, să exprime sentimente reale, nu cine știe ce prefăcătorii. Ei bine, cum să fie, oare, o cronică la un spectacol care, să zicem, nu ți-a spus prea mult? Eu una cred că o atare cronică se cuvine să fie măcar dreaptă, cu tot subiectivismul pe care, inevitabil, îl conține, căci altfel nu se poate. Ce rost ar avea să fie dulceagă, blândă, îngăduitoare, neutră? Oare ar folosi ea la ceva? Sau poate ar fi mai bine, decât să rănească, să rămână în sertar?

Am făcut această introducere cam lungă, pentru a-mi explica în primul rând mie însămi de ce, după ce am lăudat nu de puține ori spectacolele unei trupe pe care o stimez, o trupă pe nedrept ignorată de câțiva ani de presa maghiară centrală (dacă o mai fi existând așa ceva) sau de cea din Ungaria, presă prezentă la cele mai importante întâmplări teatrale din România unde, desigur, sunt invitate mereu mai ales trupele maghiare din Cluj-Napoca, din Sfântu Gheorghe, din Timișoara, de ce zic, va trebui azi să scriu despre un spectacol-eșec? Sper să fie doar un accident și poate un semnal de alarmă pentru o trupă care, dacă nu va fi dirijată de cât mai mulți regizori din linia întâi, indiferent din ce țară sau din ce parte a lumii ar veni ei, riscă să se plafoneze și să bată pasul pe loc.

Mincinosul este, după părerea mea, un spectacol ratat, în primul rând din cauză că regizorul nu a găsit cheia potrivită pentru comedia lui Goldoni: o piesă dificilă,